

Vastuvõetud teisel üleriiklisel
Noorsoo Karskuskongressil 6. apr. 1923 a.
Tartus.

E E S T I N O O R S O O K A R S K U S L I I D U

P Õ H I K I R I .

I. EESMÄRK.

- § 1. Eesti Noorsoo Karskusliidu eesmärk on koondada kõiki karske ilma-
vaate pooldajaid noorsoo organisatsioonide ja rühmitusi vastastiku-
seks toetuseks ja ühistunde kasvatamiseks alkoholismivastaselle
võitluselle ja alkoholivaba kultuuri loomisele ettevalmistamisel.

II. TEGEVUS.

- § 2. Eesmärkide saavutamiseks Eesti Noorsoo Karskusliit:

- a) koondab enda ümber kõik noorsoo karskusorganisatsioonid ja täis-
karskuse alusel töötavad rühmitused, loob vahetult teiste kodu-
ja välismaade samasihiliste ja üldkultuuriliste organisatsioonidega,
võtab edustajate kaudu nende tegevusest osa,
- b) süvendab senniste rühmituste tegevust ja organiseerib uusi,
korraldab suurema ulatusega praktilisi ettevõtteid vaimlise tege-
vuse elustamiseks ja ainelise külje kindlustamiseks, kirjastab
ja levitab oma sihtidele vastavat kirjandust, kogub teateid
noorsoo karskustöö alalt ja organiseerib noorsoo abi karskussihhi-
lisile organisatsioonidele ja üldkultuuriliseks ettevõtteiks, ning
peab võitlust joomiselle avatlevate sotsiaalsete pahedega,
- c) edendab sporti, võimlemist, kunsti- ja kirjanduspüüdeid ning tei-
si tegureid karskustöö vahendina hoolitsedes noorsoo alkoholivaba
ja esteetilise meelelahutuse eest, seejuures võimalikult lähedalt
kontakti pidades üldiste noorsoo organisatsioonidega.

III. TEGEVUSALA, ASUKOHT JA ÕIGUSED.

- § 3. Eesti Noorsoo Karskusliidu tegevusalaks on Eesti Vabariik ja teised
riigid, kus eestlasi asub, nii palju kui seda lubavad meie ja teiste
riikide seadused.
- § 4. Eesti Noorsoo Karskusliidu juhatuse asukohaks on Tartu.
M ä r k u s : Oma hinganemisel võib juhatus ka mujal kokku
tulla.
- § 5. Eesti Noorsoo Karskusliit on oma tegevuses autonoomne. Juriidilist
vastutust kannab aga Eesti Karskusliit.
- § 6. Eesti Noorsoo Karskusliidul võib olla oma lipp ja pitsat päälkirja-
ga "Eesti Noorsoo Karskusliit".

IV. KOKKUSEAD.

- § 7. Eesti Noorsoo Karskusliidul on tegev-, au- ja toetajad liikmed.
- § 7a. Tegevliikmete hulka võivad kuuluda järgmised rühmitused Eestis:
- a. kõik noorsoo karskusorganisatsioonid;
 - b. kõik noorsoo organisatsioonid, mis täiskarskuse alusel tööta-
vad;
 - c. kõik noorsoo organisatsioonide karskusosakonnad, sektsioonid
ja grupid;
 - d. üliõpilaskarskusorganisatsioonid ja täiskarskuse alusel tööta-
vad üliõpilaste rühmitused ja organisatsioonid.
- M ä r k u s : Teatud organisatsioon loetakse täiskarskuse
alusel seisvaks, kui ta, kui niisugune, oma
ruumes ametlikel ettevõtetel, koosolekuil, pi-
dudel j.n.e. ei luba alkoholi joomiseks pida-
da, müüa ega tarvitada; ei esine kuskil

alkoholisõbraliselt, vaid võtab osa üldisest
karskusvõitlusest.

- § 8. Tegevliikmeid registreerib rühmituse peakoosoleku otsuse põhjal Eesti Noorsoo Karskusliidu juhatus pannes neid ligemalle asemikekogu koosolekule kinnitamiseks ette. Ühes soovivaaldusega tuleb juhatusele saata põhikiri, teated liigete arvust, senisest tegevusest ja juhatuse koosseisust.

M ä r k u s : Mittevastuvõetul jääb õigus appelleerida asemikekogule ja seejärel kongressile.

- § 8a. Auliikmetena võivad Eesti Noorsoo Karskusliitu kuuluda isikud, kellel erilisi teeneid noorsoo karskustöö alal.
- § 8b. Auliikmed valib asemikekogu juhatuse ettepanekul määramata aja peale. Nad on kõigist kohustustest liidu vastu vabad. Auliikmeid, kes oma karske eluviisi muutnud ehk müüdu liidule ebasõbralikult suhtuvad, on asemikekogul õigus 2/3 häälteenamusega liidu liigete hulgast maha kustutada.
- § 8c. Toetajaks liik meks võib olla iga Eesti Vabariigi kodanik ja organisatsioon. Neid võtab vastu juhatus ja teatab nende nimed ligemalle asemikekogule.
- § 9. Kõik Eesti Noorsoo Karskusliidu tegev- ja toetajad liikmed maksavad igal aastal liikmemaksu, mille suuruse ja tasumise tähtaaja määrab asemikekogu.
- § 10. Tegevliige, kes Eesti Noorsoo Karskusliidu põhimõtetevastaselt töötab, heidetakse asemikekogu poolt vähemalt 2/3 häälteenamusega koosolijate liidust välja. Tegev- ja toetajad liikmeid, kes omi kohustusi liidu vastu 2.a. jooksul, kahekordsest kirjalikust meeletoetusest hoolimata, pole täitnud, võib juhatus liigete nimekirjast kustutada, sellest ligemalle asemikekogule teatades.
- § 11. Oma soovil võib liige igal ajal liidust lahkuda sellest kirjalikult juhatusele teatades ning kuni teatamise päevani oma kohustused liidu vastu täites. Lahkumise otsus peab rühmituse peakoosoleku poolt vastu võetud olema 2/3 koosolijate häälteenamusega.

V. TEGEVUSE KORRALDUS.

- § 12. Eesti Noorsoo Karskusliidu tegevust korraldavad
- a) kongress,
 - b) asemikekogu,
 - c) juhatus,
 - d) revisjonkommisjon,
 - e) toimkunnad,
 - f) juriidiline vastutaja.

VI. KONGRESS.

- § 13. Kongress on liidu kõrgemaks võimaks, mille otsused on kõigile liitu kuuluvaile organisatsioonidele sunduslikud.
- § 14. Kongressi ülesandeiks on:
- a) tähtsamate noorsoo karskusliikumist puutuvate küsimuste harutamine ja otsustamine;
 - b) Eesti Noorsoo Karskusliidu tegevusjuhtnõrude püstitamine.
- § 15. Kongress moodustub:
- a) Eesti Noorsoo Karskusliitu kuuluvate noorsoo rühmituste edustajast, igalt 20 liikmelt või selle osalt ühe;
 - b) juhatuse ja eritoimkunni edustajast, igalt toimkunnalt ja juhatusest ühe edustaja;
 - c) au- ja toetajast liikmetest, külalisist ja juhatuse poolt kutsutud võõraist; neil kõigil on ainult sõnaõigus.
- M ä r k u s : Edustajad valitakse rühmituse peakoosolekul ehk juhatuse poolt ja varustetakse mandaadiga, mis kinnitab selle juhataja ja kirjatoimetaja allkirjaga ja pitsatiga (kui see olemas).
- § 16. Kongress astub kokku tarviduse järele kas:
- a) eelmise kongressi otsuse põhjal,

- b) asemikekogu või selle volitusel juhatuse kutsel, või
 - c) 1/3 liitu kuuluvate ühingute kutsel, kui asemikekogu seda nende nõudmisel ei tee.
- § 17. Kongress on otsusvõimne, kui vähemalt 1/3 liitu kuuluvaist rühmitusist edustet.

VII. ASEMIKEKOGU.

- § 18. Asemikekogu on kongressi vaheaajul selle asetäitjaks. Tema erilisi ülesandeiks on:
- a) uute liigete vastuvõtmine;
 - b) liidu põhikirja täiendamine ja muutmine ning kodukorra kinnitamine;
 - c) liidu hääks võetavate maksude ja nende õiendamise tähtaja määramine;
 - d) juhatuse, revisjonkommisjoni ja eritoimkunni valimine;
 - e) juhatuse ja toimkunni aruannete kinnitamine;
 - h) eelarve kinnitamine;
 - i) sidemete sõlmimine teiste organisatsioonidega ja sinna oma edustajate saatmine;
 - j) kongresside otsuste teostamiseks tarvisminevate erimääruste ja juhtnõuade andmine juhatusele;
 - k) kõigi muude küsimuste otsustamine, mis ta käesoleva põhikirja üldalustel enda lahendada võtab.

- § 19. Asemikekogu seisab koos liitu kuuluvate rühmituste edustajatest igalt 100 liikmelt ehk selle osalt 1 edustaja. Juhatuse ja toimkunni edustajail on ainult sõnaõigus.

M ä r k u s : Edustajad valitakse samal alusel nagu seda § 15 märkuses tähendat.

- § 20. Asemikekogu koosoleku kutsub kokku juhatus ehk selle tõrkudes revisjonkomisjon ehk 1/5 liitu kuuluvaist rühmitusist ehk juriidiline vastutaja.
- § 21. Asemikekogu koosolek on otsusvõimne, kui vähemalt 1/3 liitu kuuluvaist rühmitusist edustet. Asemikekogu otsused on sundluslikud, appelleerida nende peäle võib kongressile.
- § 22. Asemikekogu koosolekuid peetakse kongressi kodukorra järgi.

VIII. JUHATUS.

- § 23. Juhatus on seitsmeliikmeline ja valitakse 4 kandidaadiga asemikekogu poolt üheks aastaks. Ametid jaotab ja määrab juhatus ise.
- § 24. Juhatus ülesandeks on:
- a) üldine jooksev asjaajamine ja kongressi ning asemikekogu otsuste täitmine;
 - b) uute liigete registreerimine ja asemikekogu^{le} kinnitamiseks ettepanemine;
 - c) eelarve ja aruande kokkuseadmine;
 - d) asemikekogu kokkukutsumine ja selle koosoleku päevakorra kokkuseadmine;
 - e) kongressi kutsete laialisaatmine;
 - h) liidu varanduse valitsemine;
 - i) liidu väline esitamine;
 - j) statistilise materjaali kogumine;
 - k) ettepanekute tegemine asemikekogule;
 - l) seltskonna tutvustamine liidu tegevusega ajakirjanduse kaudu;
 - m) kontakti hoidmine liidu liigete vahel;
 - n) jooksvate asjade ajamine.

IX. REVISJONKOMMISSJON.

- § 25. Aruannete ja eelarvete läbivaatamiseks ja juhatuse ning eritoimkunni tegevuse revideerimiseks valib asemikekogu 3-liikmelise revisjonkommisjoni sama hulga kandidaadega, kelle asukoht revideeritava asutusega ühes linnas.

X. TOIMKUNNAD.

- § 26. Eesti Noorsoo Karskusliit võib eriülesannete täitmiseks asutada toimkundi, kelle liikmed valib see organ, kes toimkunna ellu kutsub. Alaliste toimkunni liikmed valitakse üheks aastaks, ajutised nende tegevuse kestvuse ajaks.

XI. JURIIDILINE VASTUTAJA.

- § 27. Juriidiline vastutaja on vastutav liidu tegevuse eest, esitab liitu ametiasutis ja on vahemeks liidu ja ametiasutusi vahel.
- § 28. Juriidilisel vastutajal on õigus igast liidu orgaani tegevusest osavõtta oma esitaja kaudu ja nõuda, et üldine tegevus põhikirja piiresse jääks ja maksvate seaduste ja määrustega kokkukõlas oleks.

XII. VARANDUS.

- § 29. Eesti Noorsoo Karskusliidu varandus koguneb liigete poolt liidu hääks makset summadest, vabatahtlikest andeist, igasuguseist toetussummast, pidude sissetulekuist, kirjanduse müügist, korjandusist, kursusist, loteriidest ja muist ettevõttest.

XIII. PÕHIKIRJA MUUTMINE.

- § 30. Eesti Noorsoo Karskusliidu põhikirja muuta võib kongress või asemikekogu 2/3 koosolijate häälteenamusega, mida viimasel juhtumisel kongress 2/3 koosolijate häälteenamusega kinnitama peab.

XIV. TEGEVUSE LÕPETAMINE.

- § 31. Eesti Noorsoo Karskusliidu tegevust võib lõpetada kongress 2/3 häälteenamusega. Otsuse teostamiseks valitakse likvideerimiskomisjon, kelle aruande kinnitab järgmine asemikekogu koosolek ja lõpulikult kongress. Liidu tegevus loetakse lõppenuks, alates likvideerimiskomisjoni aruande kinnitamisest.

M ä r k u s : Liidu tegevus tuleb lõpetada ka siisugusel puhul, kui juriidiline vastutaja (§ 5) teatab Liidu juhatusele või Haridusministeeriumile, et ta enam vastutust kanda ei taha. Kui siisugusel puhul kongressi enam kokku kutsuda ei saa, määrab likvideerimise komisjoni Liidu juhatuse. See komisjon esineb aruandega Haridusministeeriumile. Aruande kinnitamise momendist loetakse Liidu tegevus lõpetatuks.

- § 32. Eesti Noorsoo Karskusliidu varandus läheb tegevuse lõpetamise korral kongressi ehk asemikekogu otsusel noorsoo karskustööks.
- § 33. Automaatse tegevuse lõppemise puhul pärib varanduse Eesti Karskusliit.